

Szczegółowe wymagania edukacyjne z matematyki na poszczególne oceny dla klasy II A,C,D zakres podstawowy

1. Sumy algebraiczne

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczający**, jeśli:

• rozpoznaje jednomiany i sumy algebraiczne
• oblicza wartości liczbowe wyrażeń algebraicznych
• redukuje wyrazy podobne w sumie algebraicznej
• dodaje, odejmuje i mnoży sumy algebraiczne
• przekształca wyrażenia algebraiczne, uwzględniając kolejność wykonywania działań
• przekształca wyrażenie algebraiczne z zastosowaniem wzorów skróconego mnożenia
• rozwiązuje równania kwadratowe, stosując wzory na pierwiastki
• przedstawia trójmian kwadratowy w postaci iloczynowej

Uczeń otrzymuje ocenę **dostateczny**, jeśli spełnił wymagania na ocenę dopuszczający oraz dodatkowo:

• stosuje wzory skróconego mnożenia do wykonywania działań na liczbach postaci $a + b\sqrt{c}$
• rozwiązuje równania kwadratowe niepełne metodą rozkładu na czynniki oraz stosując wzory skróconego mnożenia
• rozwiązuje równania wyższych stopni, korzystając z definicji pierwiastka i własności iloczynu

Uczeń otrzymuje ocenę **dobry** jeśli spełnił wymagania na ocenę dostateczny oraz dodatkowo:

• rozwiązuje zadania tekstowe prowadzące do równań kwadratowych

Uczeń otrzymuje ocenę **bardzo dobry**, jeśli spełnił wymagania na ocenę dobry oraz dodatkowo:

• rozwiązuje równania wyższych stopni, stosując zasadę wyłączania wspólnego czynnika przed nawias

Uczeń otrzymuje ocenę **celujący**, jeśli spełnił wymagania na ocenę bardzo dobry oraz dodatkowo:

• rozwiązuje zadania o znacznym stopniu trudności dotyczące rozwiązywania równań wyższego stopnia
• korzystając z wykresu wielomianu, podaje miejsca zerowe, zbiór argumentów, dla których wielomian przyjmuje wartości dodatnie/ujemne/niedodatnie/nieujemne
• rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem wykresu lub wzoru wielomianu

2. Funkcje wymierne

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczający**, jeśli:

• wskazuje wielkości odwrotnie proporcjonalne
• stosuje zależność między wielkościami odwrotnie proporcjonalnymi do rozwiązywania zadań wymagających zapisania jednej zależności
• wyznacza współczynnik proporcjonalności
• podaje wzór proporcjonalności odwrotnej, znając współrzędne punktu należącego do wykresu
• szkicuje wykres funkcji $f(x) = \frac{a}{x}$, $a \neq 0$ i podaje jej własności (dziedzinę, zbiór wartości, przedziały monotoniczności)
• szkicuje wykresy funkcji $f(x) = \frac{a}{x-p}$ oraz $f(x) = \frac{a}{x} + q$ i odczytuje jej własności

wyznacza asymptoty wykresu powyższych funkcji
wyznacza dziedzinę wyrażenia wymiernego, jeżeli w mianowniku jest jednomian lub do wyznaczenia dziedziny należy rozwiązać równanie liniowe
oblicza wartość wyrażenia wymiernego dla danej wartości zmiennej
skraca i rozszerza wyrażenia wymierne korzystając z własności potęg

Uczeń otrzymuje ocenę **dostateczny**, jeśli spełnił wymagania na ocenę dopuszczający oraz dodatkowo:

dobiera wzór funkcji do jej wykresu
wykonuje działania na wyrażeniach wymiernych i podaje odpowiednie założenia (na wyrażeniach nie wymagających żadnego przekształcania lub rozkładając sumy algebraiczne poprzez wyłączenie wspólnego czynnika przed nawias)
rozwiązuje równania wymierne metodą proporcji
wykorzystuje wyrażenia wymierne do rozwiązywania zadań tekstowych wymagających zapisania jednego równania

Uczeń otrzymuje ocenę **dobry** jeśli spełnił wymagania na ocenę dostateczny oraz dodatkowo:

rozwiązuje zadania tekstowe, stosując proporcjonalność odwrotną
szkicuje wykres funkcji $f(x) = \frac{a}{x}$ w podanych przedziałach
wyznacza dziedzinę wyrażenia wymiernego, korzystając równań kwadratowych i wzorów skróconego mnożenia
wykonuje działania na wyrażeniach wymiernych i podaje odpowiednie założenia
przekształca wzory, stosując działania na wyrażeniach wymiernych
rozwiązuje równania wymierne

Uczeń otrzymuje ocenę **bardzo dobry**, jeśli spełnił wymagania na ocenę dobry oraz dodatkowo:

wyznacza współczynnik a tak, aby funkcja $f(x) = \frac{a}{x}$ spełniała podane warunki
wyznacza wzory funkcji $f(x) = \frac{a}{x-p}$ oraz $f(x) = \frac{a}{x} + q$ oraz spełniających podane warunki
wykorzystuje wyrażenia wymierne do rozwiązywania zadań tekstowych
wykorzystuje wielkości odwrotnie proporcjonalne do rozwiązywania zadań tekstowych dotyczących prędkości

Uczeń otrzymuje ocenę **celujący**, jeśli spełnił wymagania na ocenę bardzo dobry oraz dodatkowo:

rozwiązuje zadania o znacznym stopniu trudności dotyczące funkcji i wyrażeń wymiernych
przekształca wzór funkcji homograficznej do postaci kanonicznej i szkicuje wykres funkcji $f(x) = \frac{a}{x-p} + q$ oraz podaje jej własności

3. Funkcje wykładnicze i logarytmy

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczający**, jeśli:

oblicza potęgi o wykładnikach wymiernych
zapisuje daną liczbę w postaci potęgi o wykładniku wymiernym
zapisuje daną liczbę w postaci potęgi o danej podstawie
upraszcza wyrażenia, stosując prawa działań na potęgach (mnożenie i dzielenie potęg o tej samej podstawie, potęga potęgi)
porównuje liczby przedstawione w postaci potęg o tej samej podstawie lub tym samym wykładniku
wyznacza wartości funkcji wykładniczej dla podanych argumentów
sprawdza, czy punkt należy do wykresu funkcji wykładniczej

• oblicza logarytm danej liczby
• stosuje równości wynikające z definicji logarytmu do prostych obliczeń

Uczeń otrzymuje ocenę **dostateczny**, jeśli spełnił wymagania na ocenę dopuszczający oraz dodatkowo:

• wyznacza wzór funkcji wykładniczej znając współrzędne punktu należącego do jej wykresu
• szkicuje wykres funkcji wykładniczej na podstawie tabelki
• szkicuje wykres funkcji wykładniczej, stosując przesunięcie o wektor i określa jej własności
• szkicuje wykres funkcji, będący efektem jednego przekształcenia wykresu funkcji wykładniczej i określa jej własności
• wyznacza podstawę logarytmu lub liczbę logarytmowaną, gdy dana jest jego wartość
4. oblicza logarytm iloczynu, ilorazu i potęgi, stosując odpowiednie twierdzenia o logarytmach

Uczeń otrzymuje ocenę **dobry** jeśli spełnił wymagania na ocenę dostateczny oraz dodatkowo:

• upraszcza wyrażenia, stosując prawa działań na potęgach
• porównuje liczby przedstawione w postaci potęg
• podaje odpowiednie założenia dla podstawy logarytmu lub liczby logarytmowanej
• podaje przybliżoną wartość logarytmów dziesiętnych z wykorzystaniem tablic
5. stosuje twierdzenie o logarytmie iloczynu, ilorazu i potęgi do uzasadnienia równości wyrażeń

Uczeń otrzymuje ocenę **bardzo dobry**, jeśli spełnił wymagania na ocenę dobry oraz dodatkowo:

• odczytuje rozwiązania nierówności na podstawie wykresów funkcji wykładniczych
• wykorzystuje własności funkcji wykładniczej i logarytmu do rozwiązywania zadań o kontekście praktycznym

Uczeń otrzymuje ocenę **celujący**, jeśli spełnił wymagania na ocenę bardzo dobry oraz dodatkowo:

• dowodzi twierdzenia o logarytmach
• wykorzystuje twierdzenie o zmianie podstawy logarytmu w zadaniach
• rozwiązuje zadania o znacznym stopniu trudności dotyczące funkcji wykładniczej i logarytmicznej

4. Ciągi

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczający**, jeśli:

• wyznacza kolejne wyrazy ciągu, gdy danych jest kilka jego początkowych wyrazów
• wyznacza początkowe wyrazy ciągu określonego wzorem ogólnym lub słownie
• wyznacza, które wyrazy ciągu określonego wzorem ogólnym przyjmują daną wartość
• podaje przykłady ciągów monotonicznych, których wyrazy spełniają dane warunki
• wyznacza wyraz a_{n+1} ciągu określonego wzorem ogólnym
• podaje przykłady ciągów arytmetycznych
• wyznacza wyrazy ciągu arytmetycznego, mając dany pierwszy wyraz i różnicę
• sprawdza, czy dany ciąg jest arytmetyczny, obliczając jego trzy początkowe wyrazy
• stosuje średnią arytmetyczną do wyznaczania wyrazów ciągu arytmetycznego
• podaje przykłady ciągów geometrycznych
• wyznacza wyrazy ciągu geometrycznego, mając dany pierwszy wyraz i iloraz
• sprawdza, czy dany ciąg jest geometryczny, obliczając jego trzy początkowe wyrazy

Uczeń otrzymuje ocenę **dostateczny**, jeśli spełnił wymagania na ocenę dopuszczający oraz dodatkowo:

• wyznacza wzór ogólny ciągu, mając danych kilka jego początkowych wyrazów
• szkicuje wykres ciągu

• uzasadnia, że dany ciąg nie jest monotoniczny, mając dane jego kolejne wyrazy
• wyznacza wzór ogólny ciągu arytmetycznego, mając dane dowolne dwa jego wyrazy
• wyznacza wzór ogólny ciągu geometrycznego, mając dane dowolne dwa jego wyrazy
• określa monotoniczność ciągu arytmetycznego i geometrycznego
• oblicza sumę n początkowych wyrazów ciągu arytmetycznego i geometrycznego
• stosuje monotoniczność ciągu geometrycznego do rozwiązywania zadań
• stosuje własności ciągu arytmetycznego lub geometrycznego do rozwiązywania zadań
• oblicza wysokość kapitału przy różnym okresie kapitalizacji
• oblicza oprocentowanie lokaty

Uczeń otrzymuje ocenę **dobry** jeśli spełnił wymagania na ocenę dostateczny oraz dodatkowo:

• wyznacza wzór ogólny ciągu spełniającego podane warunki
• bada monotoniczność ciągów
• wyznacza wartości zmiennych tak, aby wraz z podanymi wartościami tworzyły ciąg arytmetyczny lub geometryczny
• sprawdza, czy dany ciąg jest arytmetyczny
• sprawdza, czy dany ciąg jest geometryczny
• rozwiązuje zadania z zastosowaniem wzoru na sumę wyrazów ciągu arytmetycznego
• rozwiązuje równania z zastosowaniem wzoru na sumę wyrazów ciągu geometrycznego

Uczeń otrzymuje ocenę **bardzo dobry**, jeśli spełnił wymagania na ocenę dobry oraz dodatkowo:

• rozwiązuje zadania z parametrem dotyczące monotoniczności ciągu
• określa monotoniczność ciągu arytmetycznego i geometrycznego
• stosuje własności ciągu arytmetycznego i geometrycznego w zadaniach
• rozwiązuje zadania związane z kredytami dotyczące okresu oszczędzania i wysokości oprocentowania

Uczeń otrzymuje ocenę **celujący**, jeśli spełnił wymagania na ocenę bardzo dobry oraz dodatkowo:

• wyznacza wyrazy ciągu określonego rekurencyjnie
• dowodzi wzór na sumę n początkowych wyrazów ciągu arytmetycznego
• stosuje średnią geometryczną do rozwiązywania zadań
• rozwiązuje zadania o znacznym stopniu trudności dotyczące ciągów (wymagających rozpatrzenia kilku warunków)

5. Trygonometria

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczający**, jeśli:

• podaje definicje funkcji trygonometrycznych kąta ostrego w trójkącie prostokątnym
• oblicza wartości funkcji trygonometrycznych kąta ostrego w trójkącie prostokątnym, gdy dane są dwa boki tego trójkąta
• rozwiązuje trójkąty prostokątne, gdy dany ma bok i kąt ostry
• podaje wartości funkcji trygonometrycznych kątów 30° , 45° , 60°
• odczytuje z tablic wartości funkcji trygonometrycznych danego kąta ostrego
• znajduje w tablicach kąt ostry, gdy dana jest wartość jego funkcji trygonometrycznej
• zaznacza kąt w układzie współrzędnych

Uczeń otrzymuje ocenę **dostateczny**, jeśli spełnił wymagania na ocenę dopuszczający oraz dodatkowo:

• podaje związki między funkcjami trygonometrycznymi tego samego kąta
• oblicza wartości pozostałych funkcji trygonometrycznych kąta ostrego, mając dany sinus, cosinus

tego kąta
• stosuje zależności między funkcjami trygonometrycznymi do upraszczania wyrażeń zawierających funkcje trygonometryczne
• stosuje funkcje trygonometryczne do rozwiązywania zadań osadzonych w kontekście praktycznym np. mając daną długość boku prostokąta i kąt pomiędzy przekątną i tym bokiem oblicza obwód prostokąta.
• wyznacza wartości funkcji trygonometrycznych kąta, gdy dane są współrzędne punktu leżącego na jego końcowym ramieniu
• określa znaki funkcji trygonometrycznych danego kąta
• oblicza wartości funkcji trygonometrycznych szczególnych kątów, np.: 90°, 120°, 135°

Uczeń otrzymuje ocenę **dobry** jeśli spełnił wymagania na ocenę dostateczny oraz dodatkowo:

• oblicza wartości funkcji trygonometrycznych kątów ostrych w bardziej złożonych sytuacjach np. w dowolnym trójkącie
• rozwiązuje trójkąty prostokątne
• oblicza wartości pozostałych funkcji trygonometrycznych, mając dany tangens kąta

Uczeń otrzymuje ocenę **bardzo dobry**, jeśli spełnił wymagania na ocenę dobry oraz dodatkowo:

• stosuje funkcje trygonometryczne do rozwiązywania zadań praktycznych o podwyższonym stopniu trudności, czyli wymagającym zapisania kilku warunków
• uzasadnia związki między funkcjami trygonometrycznymi
• stosuje związek między współczynnikiem kierunkowym a kątem nachylenia prostej do osi OX

Uczeń otrzymuje ocenę **celujący**, jeśli spełnił wymagania na ocenę bardzo dobry oraz dodatkowo:

• rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności dotyczące funkcji trygonometrycznych

6. Planimetria

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczający**, jeśli:

• podaje i stosuje wzory na długość okręgu, długość łuku, pole koła i pole wycinka koła
• określa wzajemne położenie okręgów, mając dane promienie tych okręgów oraz odległość ich środków
• określa liczbę punktów wspólnych prostej i okręgu przy danych warunkach
• rozpoznaje kąty wpisane i środkowe w okręgu oraz wskazuje łuki, na których są one oparte
• podaje różne wzory na pole trójkąta
• oblicza pole trójkąta, dobierając odpowiedni wzór, jeżeli wszystkie potrzebne dane podane są w treści zadania
• podaje wzory na pole równoległoboku, rombu i trapezu i oblicza pola tych figur mając wszystkie potrzebne dane
• oblicza odległość punktów w układzie współrzędnych
• oblicza obwód wielokąta, mając dane współrzędne jego wierzchołków
• stosuje wzór na odległość między punktami do rozwiązywania typowych zadań
• wyznacza współrzędne środka odcinka, mając dane współrzędne jego końców
• rysuje figury symetryczne w danej symetrii osiowej
• określa liczbę i wskazuje osi symetrii figury
• wskazuje środek symetrii figury

Uczeń otrzymuje ocenę **dostateczny**, jeśli spełnił wymagania na ocenę dopuszczający oraz dodatkowo:

• oblicza pola figur, stosując zależności między okręgami (suma pól, różnica pól)

• stosuje własności stycznej do okręgu do rozwiązywania zadań (kąt pomiędzy promieniem i styczną)
• stosuje twierdzenie o kącie środkowym i kącie wpisanym, opartych na tym samym łuku
• rozwiązuje zadania dotyczące okręgu wpisanego w trójkąt prostokątny lub równoboczny
• rozwiązuje zadania związane z okręgiem opisanym na trójkącie prostokątnym lub równobocznym
• wykorzystuje funkcje trygonometryczne do wyznaczania pól czworokątów, jeżeli brak tylko jednej wartości do obliczenia
• znajduje obrazy figur geometrycznych w symetrii osiowej względem osi układu współrzędnych
• znajduje obrazy figur geometrycznych w symetrii środkowej względem środka układu współrzędnych
• stosuje własności symetrii osiowej i środkowej do rozwiązywania zadań (symetria jest izometrią)

Uczeń otrzymuje ocenę **dobry** jeśli spełnił wymagania na ocenę dostateczny oraz dodatkowo:

• stosuje wzory na długość okręgu, długość łuku okręgu, pole koła i pole wycinka koła do obliczania pól i obwodów figur
• oblicza pole figury, stosując zależności między okręgami
• stosuje różne wzory na pole trójkąta i przekształca je
• wykorzystuje umiejętność wyznaczania pól trójkątów do obliczania pól innych wielokątów
• wykorzystuje funkcje trygonometryczne do wyznaczania pól czworokątów

Uczeń otrzymuje ocenę **bardzo dobry**, jeśli spełnił wymagania na ocenę dobry oraz dodatkowo:

• stosuje własności stycznej do okręgu do rozwiązywania trudniejszych typowych zadań wymagających zapisania kilku warunków
• stosuje twierdzenie o kącie środkowym i kącie wpisanym, opartych na tym samym łuku oraz wnioski z tego twierdzenia do rozwiązywania zadań złożonych o większym stopniu trudności
• rozwiązuje zadania związane z okręgiem wpisanym w dowolny trójkąt i opisanym na dowolnym trójkącie
• stosuje własności środka okręgu opisanego na trójkącie w zadaniach z geometrii analitycznej
• stosuje wzór na odległość między punktami oraz środek odcinka do rozwiązywania trudniejszych zadań wymagających wieloetapowego rozwiązania
• stosuje własności symetrii osiowej i środkowej do rozwiązywania trudniejszych zadań

Uczeń otrzymuje ocenę **celujący**, jeśli spełnił wymagania na ocenę bardzo dobry oraz dodatkowo:

• dowodzi twierdzenia dotyczące kątów w okręgu
• dowodzi wzoru na pole trójkąta
• rozwiązuje nietypowe zadania z planimetrii lub podaje nowatorską metodą rozwiązania zadania typowego
• stosuje przesunięcie figury o wektor do rozwiązywania zadań
• podaje środek obrotu i kąt obrotu
• opisuje równaniem okrąg o danym środku i przechodzący przez dany punkt
• wyznacza środek i promień okręgu, mając jego równanie